

ירושלים ארצה את עצמה - מכני שהיא אינה רוצה להבין

כ מן טיפות גשם על אדמה צחיחה, כך נפלו דברי ריצ'רד ניקסון, השבוע, על הקרקע הישראלית. אחרי שתוכנית רוג'רס הוצגה כמוזמה נוראה, גישושי ההסדר של עבד אל-נאצר תוארו כמלכודת קטלנית, ועמדת הסובייטים כאיום על קיום ישראל — היו הכל מוכנים לאחוז אף בקש הרופף ביותר כאילו היה עמוד שיש. הנשיא ניקסון אך סיים את דבריו המאולתרים (לפחות להלכה) במסיבת העיתונים המשודרת בטלויזיה, כאשר הח' לו שידורי ישראל להציגם כהתבטאות היסטורית — מעין הצהרת בלפור שנייה.

לפירוש זה אין על מה לסמוך. דבריו של ניקסון לא היו אלא חזרה על גישתו של ויליאם רוג'רס — בחלוקה אחרת של הדגש.

הונאה עצמית

ב חיים המדיניים, עוד יותר מאשר בחיים הפרטיים, קשה מאוד להבין את הוולת. זוהי בעייה של כל תקשורת.

השומע נזמה להסביר את אשר הוא שומע על רקע עולמו הנפשי של עצמו, מושגיו ודרי מווייו. אולם הדובר מדבר, כמובן, על רקע עולם אחר לגמרי.

לכן מהנה כל מלאכת פירושים פוליטית עבודה מיקצור עית. המפרש חייב להיות מצוי היטב בנסיבות הפוליטיות והנפשיות של הארץ השנייה, בסיגנון השגור שם, בזרמיה הגלויים והנסתרים. עליו להתעלם ממאווייו וממישאלותיו של עצמו. אחרת הוא עלול להגיע למערכת מסוכנת של אשליה עצמית.

מכאן המיסתורין האופף תמיד את ההתבטאויות של הסובייטים — ארץ שקשה לדעת מה מתרחש בצמרתה. מכאן גם איהיכותל המוחלטת של ראשי המיסד הישראלי להבין את המשמעות האמתית של נאומיו וראיונותיו של עבד אל-נאצר.

לגבי התבטאויות אמריקאיות הבעייה מסוי בכת פחות, אך הרצון להונאה עצמית חזק עוד יותר.

לפי כל הסימנים, הביא עימו השגריר יצחק רבין הערכה נכונה ונבונה של המתרחש באמריקה. כרקע להבנת מעשי ממשלת ניקסון. הערכה זו נפסלה על-ידי הצמרת בירוש' לים, החיה בעולמה הפרטי, והמנותקת מן הזרמים העד' כניים בעולם.

על רקע זה נולדה איההכנה, כאילו הציג

ניכסון בבוז שר ויאט-נאם - הרסע לנאואו על המרחב

לאינטרסים של עצמה — לא פחות מאשר לאינטרסים של ישראל.

(פירוש הדבר, כמובן: האינטרסים האמריקאיים קודמים לאינטרסים של מדינה קטנה.)

ניכסון טרח לפרט את החשיבות העצומה של המרחב למערך העולמי האמריקאי: מן המרחב באים 80% מן הנפט של אירופה ו-90% של יפן. הוא הציר של נאט"ו, המעבר לאוקיינוס ההודי, השער לאפריקה ולים-התיכון.

מנוי וגמור עם אמריקה להגן על האינטרסים שלה ב-מרחב, איך?

קודם כל, כפי שהסבירו למחרת היום מקורות הבית הלבן, על-ידי "גירוש" הטייטס הסובייטיים. טייטס אלה אינם מהחיים רק איום לישראל, אלא גם לנאט"ו ולצי ה-שישי האמריקאי בים-התיכון. הם משנים את כל יחסי הכוחות באזור זה.

ידיעה זו גרמה קורת-רוח בירושלים, באשר נכללה בה, כביכול, הודעה על נכונות אמריקה. לעימות צבאי.

אלא שניכסון לא חלם על כך.

ש"אילו לא יכולנו לעשות את הדרוש במקום שבו מעורבים חיי אנשים אמריקאיים בוואט-נאם, כי אז אין להאמין ש"נעשה את הדרוש מפני שאנו דואגים לישראל או למדינה אחרת כלשהי במרוח התיכון."

זוהי גם התיוה של העיתונאי יוסף אולסוף, נביאם של הניצים הקיצוניים של מלחמת ויאט-נאם, המאוס על

מה נאמת

אמר נייכסון

ניכסון מעין אולימפוס לסובייטים, תמך ב-עמדה הישראלית, פסל את תוכנית רוג'רס ו/או נענה לדרישות-הנשק של ישראל.

הצדקה עצמית

מה אמר ניקסון באמת? יש להבין כי אמריקה היא ברגע זה ארץ חולה מאוד — ארץ המסוכסכת בתוך עצמה כפי שלא היתה מעולם, שעברה זה עתה משבר נפשי מאין כמוהו בעיקבות פלי-שתו של ניקסון לקאמבודיה. עיקר דבריו של ניקסון באותה מסיבה היו מוקדשים למעשיו בקאמבודיה ובחיאט-נאם, ומטרתו העיקרית היתה להצדיק את עצמו.

כימעט כל בעלי-הדעה הרציניים בארצות-הברית, גם בתוך ממשלת ניקסון, סבורים כי הפלישה לקאמבודיה היתה מישגה נורא. בין שאר הטענות נאמר גם כי מלחמת הרוויטין מסיחה את דעת אמריקה מזירות חשובות יותר, כמו המזרח התיכון, וכי המצב מנוצל על-ידי הסובייטים כדי לחזור למרחב.

מכאן דבריו של ניקסון שבאו להוכיח כי יש לארצות-הברית עמדה חזקה במרחב, שהיא עוקבת אחרי המאורעות, וכי תגן על האינטרסים שלה כן.

לא היתה זאת הבטחה לישראל, אלא נסיון להפריך את דבריהם של מבקרי נייכסון.

מכיוון שמבקרים אלה כוללים יהודים רבים ובולטים, עשה ניקסון גם נסיון לאיים עליהם בשסת רמזים, באומרו

מה שנובע מדבריו, על רקע המציאות האמריקאית, הוא זה:

- המזרח התיכון הוא חיוני לאמריקה. הודי רים לתוכו כוחות סובייטיים. אי-אפשר להדי ציאם משם בכוח. לכן יש לעשות את הכל כדי להוציאם משם בדרך של משא-ומתן.
- איך? על-ידי הסדר-שלום אמריקאי-סובי-ויטי, כשהסובייטים משכנעים את הערבים, והאמריקאים את ישראל.

● איזה הסדר? אמר ניקסון: "על ישראל לסגת לגבולות — לגבולות שניתן להגן עליהם... שכנותיה של ישראל חייבות, כמובן, להכיר בזכותה של ישראל לקיום."

במינוח האמריקאי, "גבולות שאפשר להגן עליהם" פירו-

דעת-הקהל הנאורה. לאחרונה הפך אולסוף גם לנץ סרוי-ישראלי, למורת-רוחם של יהודים רבים.

גירוש הטייטס

וותר מכל שמחו בירושלים על הודעת ניקסון שהוא רואה סכנה בחזירת הכוחות הסובייטיים למרחב. מכאן הסיקו בירושלים את המסקנה כי חשינגטון החליטה סוף-סוף להתייצב מול החזירה.

אולם הדברים אינם פשוטים מליכך. ניקסון הכיר בעובדה שעם חזירת הכוחות הסובייטיים למצריים חל שינוי מהותי בסיכסוך — וכי עכשיו אין זה עוד סיכסוך ישראלי-ערבי גרידא, אלא קודם כל עימות סובייטי-אמריקאי.

נובע מכך שעל ארצות-הברית לדאוג עתה